

LA TRIBUNA

Credibilitat pressupostària

Un altre any que gastarem encara més del que ingresem

JAUME

BARTUMEU
CASSANY

Excapede Govern

El projecte de pressupost per al 2023 segueix la línia dels presentats els darrers anys per DA, amb una inversió pública sota mínims.

I hem de tenir ben present que les xifres d'inversió realment executada dels anys anteriors són encara inferiors a les que figuraven a les previsions pressupostàries.

Aquesta baixa execució pressupostària es pot qualificar de veritable catàstrofe econòmica. Els percentatges tan baixos d'execució signifiquen que han quedat per fer molts projectes, degudament aprovats i pressupostats, que són necessaris per al país i per als seus ciutadans. El benestar col·lectiu i la competitivitat del país no avancen com ho haurien de fer no per falta de diners, sinó –i això és més greu– per la ineficàcia dels gestors públics.

El projecte de pressupost del 2023 ens anuncia una cronificació dels baixos nivells d'inversió real detectats el 2019, 2020 i 2021.

Solucionar el dèficit crònic d'infraestructures és una reclamació que no perquè sigui repetida deixa de tenir sentit.

L'enorme diferència entre la inversió pressupostada i la realment executada desperta la controvèrsia i provoca la sensació versemblant que la propaganda electoral no es porta a la pràctica.

Per això ningú s'hauria d'estranyar que facin falta més fets i menys rodes de premsa per convèncer una ciutadania ja molt cansada.

D'altra banda, ja som grans per tornar a escoltar que aquest és un pressupost amb una gran despesa social. Ens diuen que la despesa en protecció social augmenta el 23% en relació amb el 2022.

Però mentre hi ha inflació, el creixement nominal de qualsevol despesa s'ha de matisar. Si la inflació, és a dir, l'augment del cost de la vida, és del 10% –i a Andorra ho és–, la despesa social potser

no creix, sinó que en realitat està baixant, perquè per fer el mateix es necessiten més diners.

Així, el Govern faria bé de limitar la propaganda –i la comunicació cloroform– i explicar més la duresa de la situació.

En tot cas, un any més gastarem encara més del que ingresem.

Això generarà més dèficit i més deute públic, que s'afegirà als 1.190 milions d'euros que reconeix el titular de Finances.

Les grans xifres del projecte fan rodar el cap. L'any 2023 l'Estat es planteja gastar 453.515.293 euros en despeses de funcionament i 82.698.257 euros en despeses de capital, que representen conjuntament una despesa de 536.213.550 euros.

A aquesta suma cal afegir-hi 17.543.441 euros de despeses financeres, per pagar els interessos del deute públic.

Així doncs, el pressupost del 2023 planteja gastar un total de 553.756.991 euros quan només n'ingressarà 522.302.807.

Per molt que el ministre de Finances vulgui treure pit, el pressupost presenta un dèficit de trenta-un milions i mig d'euros.

Aquests milions s'afegiran als 1.190 milions de l'endeutament públic. Un rècord absolut.

Ja sabem les circumstàncies afegides a aquest desgavell dels darrers onze anys: als residus de la crisi sanitària de la covid-19 s'hi afegeixen les despeses que s'han considerat necessàries per fer front a la inflació i a la crisi de l'energia.

Es pretén justificar el desequilibri pressupostari amb la pandèmia i la guerra d'Ucraïna. I es pre-

senta una visió optimista de les previsions d'ingressos quan la recessió als països del nostre entorn –els nostres primers clients– està passant de possible a probable. I això tindrà conseqüències negatives per a la capacitat de compra del nostre turisme de proximitat. Ja s'ha notat per Tots Sants.

El problema és la formidable inèrcia de la despesa corrent, l'ordinària derivada del funcionament de l'Administració. Les despeses per remuneracions del personal fix augmenten 6.054.935 euros, el 7% en relació amb el 2022.

On són els estalvis i la reducció?

Davant del desafiament de trobar partides en què estalviar o reduir la despesa, cosa sempre impopular a tres mesos d'unes eleccions generals, el ministeri de Finances i Xavier Espot han fet un pas enrere.

És clar que DA i els liberals es resignen a deixar anar a la deriva els comptes públics.

Els ministres reclamen partides en augment i mesuren el seu pes polític en milions d'euros suplementaris consentits al pressupost.

L'Administració contracta més funcionaris.

El pressupost del 2023 s'exposa així al risc que les incerteses derivades de la guerra d'Ucraïna, de l'increment brutal de la inflació i els preus de l'energia, així com de la pujada dels tipus d'interès, facin que les previsions s'enfrontin a una caiguda de l'activitat econòmica encara més gran de la que caldria raonablement preveure i augmentin el dèficit i el deute.

Ningú que toqui de peus a terra pot negar que ens enfrontem a un

2023 difícil i l'alça dels tipus d'interès del Banc Central Europeu posa pressió sobre l'estabilitat financera d'Andorra.

Tal com es reflecteix en el quadern *Deute Públic, preocupació pública*, que el mes de setembre passat va publicar el Centre d'Estudis i Recerca Socialdemòcrata, la influència del major endeutament es percep també en l'augment de les despeses financeres del deute del Govern, que han crescut un 56% en els darrers dos anys i ja han arribat a representar el 0,69% del PIB nominal el 2021, quan eren del 0,52% l'any 2020. I el 2023 augmentaran força.

Com queda exposat en el *Quadern del CERES*, "... cada augment d'un punt en el cost del finançament del deute actual representaria en el futur una càrrega addicional de 13 milions d'euros anuals per a la hisenda del país, l'equivalent del 0,46% del PIB nacional".

En una tessitura així el més just per a la ciutadania, en particular per a les nombroses famílies dels que tenen menys, seria obtenir unes decisions pressupostàries equilibrades i compartides pel conjunt de l'arc parlamentari del Consell General.

Però demanar en nom del bé comú una treva a la confrontació, malgrat que sigui temporal, no va pas en la línia de la majoria actual. L'entrevista al cap de Govern publicada pel Diari el 2 de novembre n'és una bona mostra. Cap consideració vers els presidents dels grups parlamentaris de l'oposició i moltes desqualificacions.

Tanmateix, la realitat econòmica és present al carrer i els seus senyals són els esperats atesa la transferència de renda a l'exterior provocada per la crisi energètica i l'alça de preus. I la situació porta a elevar el cost del crèdit a empreses i llars.

En aquests temps de constant anormalitat el que eren receptes clares fa uns anys ara no ho són.

Per això insistim tant que caldria un acord polític nacional per redefinir el model econòmic del país.